

TER ONDERTEKENING

Aan:

nota

Beantwoording Kamervragen lid Bisschop (SGP) over
vrijstelling wegens richtingbezwaren

Aanleiding

Kamerlid Bisschop (SGP) heeft Kamervragen gesteld naar aanleiding van het beleid van de leerplichtregio Zuid-Holland-Zuid inzake vrijstellingen wegens richtingbezwaren. De Kamervragen zijn op 12 juli gesteld. De deadline voor beantwoording was 2 augustus. Vanwege het reces en de benodigde afstemming interdepartementaal en extern heeft beantwoording meer tijd gevraagd. Er is 1 september jl. een uitstelbrief naar de Tweede Kamer gestuurd.

Geadviseerd besluit

Akkoord met de voorgestelde beantwoording en verzending ervan aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

De vragen van Kamerlid Bisschop hebben betrekking op de volgende punten:

- De rechtmatigheid van het vragen naar de welbepaalde godsdienstige of levensovertuiging bij bedenkingen tegen de aard van het onderwijs, als ouders een vrijstelling op de leerplichtwet vragen om richtingbezwaar;
- Het beleid omtrent thuisonderwijs en de informatievoorziening daarover naar gemeentes;
- Het beleid van de betreffende regio om een vrijstelling wegens richtingsbezwaar standaard te melden bij de jeugdgezondheidszorg;
- Uw appreciatie van het gevoerde beleid van deze leerplichtregio.

Toelichting

Voorgeschiedenis

De SGP heeft herhaaldelijk aandacht gevraagd voor het recht op familielevens en de vrijheid van ouders om het onderwijs te kunnen kiezen dat aansluit bij hun overtuiging en ook het recht dat te doen door een beroep op de vrijstelling om richtingbezwaren. De SGP is daarbij kritisch op de aanpak van verschillende gemeentes, omdat zij naar hun inzicht teveel informatie van ouders vragen. Wat hen betreft hoeven ouders alleen kenbaar te maken welke bezwaren zij hebben tegen scholen in de regio, en niet op basis van welke eigen overtuiging zij die bezwaren hebben. In 2015 en 2016 zijn er ook Kamervragen over dit onderwerp gesteld.

Juridische context

Primair Onderwijs

Van

5.12 e

5.12 e

Datum

15 september 2022

Referentie

34011231

Bijlagen

-Beantwoording Kamervragen

-Ambtsinstructie LVS Zuid-Holland-Zuid

- Beleidsnotitie Zuid-Holland-Zuid over vrijstelling richtingbezwaar

-mailconversatie uit WOB-verzoek

-brief aan gemeentes over uitzonderingen op de Leerplichtwet van juni 2016

Intern OCW afgestemd

WJZ

Interdepartementaal afgestemd

VWS

Extern OCW afgestemd

Leerplichtregio Zuid-Holland-Zuid, Ingrado en het Nederlands Centrum jeugdgezondheidszorg

Bij de vorige Kamervragen over dit onderwerp was er nog geen uitspraak van de Hoge Raad. De Hoge Raad heeft in 2019 bepaald dat een deugdelijke beoordeling van een dergelijk beroep op deze vrijstellingsgrond vereist dat kan worden vastgesteld of bedenkingen voortkomen uit een welbepaalde godsdienstige overtuiging of levensbeschouwing. Daarmee is dus nieuwe jurisprudentie beschikbaar t.o.v. de Kamervragen die hierover in 2015 en 2016 door de SGP zijn gesteld. In de beantwoording worden de recente uitspraken van de Hoge Raad die betrekking hebben op dit onderwerp als uitgangspunt genomen.

Datum
15 september 2022

Brief aan gemeentes uit 2016 en model-formulier aanvraag 5b

In de Kamervragen wordt gerefereerd aan een brief van staatssecretaris Dekker uit juni 2016 aan gemeentes. Deze brief werd ook aangehaald in de eerdere Kamervragen over dit onderwerp. In deze brief worden gemeentes geïnformeerd over het beleid rond vrijstellingen op de Leerplichtwet. Daarin wordt ook aangegeven dat er een model beschikbaar is dat gemeentes beschikbaar kunnen stellen aan ouders om het richtingbezwaar kenbaar te maken.

In deze brief staat:

*Burgemeester en wethouders kunnen, zoals aangegeven in artikel 8, vijfde lid, ook andere modellen of formulieren vaststellen, mits deze **ten minste** dezelfde gegevens bevatten als het model en zijn opgesteld binnen de kaders van de Leerplichtwet*

Gemeentes kunnen dus ook meer vragen en op basis van actuele jurisprudentie, mag daarbij ook gevraagd worden naar de bepaalde religie of levensovertuiging.

Situatie in de regio Zuid-Holland-Zuid

De aanleiding voor deze set vragen was het beleid van de leerplichtregio Zuid-Holland-Zuid bij een aanvraag door ouders van een vrijstelling van de leerplicht vanwege richtbezwaren en de informatie die daarover bekend werd door een WOB-verzoek door de Vereniging Thuisonderwijsverbond. In deze regio wordt ouders gevraagd bij het indienen van een verzoek voor vrijstelling aan te geven welke bepaalde religie of levensovertuiging zij aanhangen.. In de documenten die openbaar zijn geworden zit een mail met een juridisch advies. Dat advies geeft antwoord op de vraag of ouders die een beroep doen op artikel 5b van de leerplichtwetgevraagd mag worden gevraagd naar de bepaalde religie of levensbeschouwelijke overtuiging. In de mail staat dat het een 'vergaande invulling van de wet' is om te vragen naar de bepaalde religie of levensbeschouwing. Uit uitspraken van de Hoge Raad blijkt dat dat wel degelijk gevraagd mag worden. De gemeente heeft dus hun eigen – te strenge – advies niet opgevolgd. Er is contact geweest met de betreffende regio over hun beleid. Er is voldoende wettelijke grondslag voor hen om te vragen naar de bepaalde levensovertuiging of religie. Verder wordt in de beantwoording op vragen hier aangegeven dat de beoordeling van het beleid van de regio, mits zij zich aan de wet houden, aan de lokale gemeenteraden is.

Contact met VWS over jeugdgezondheidszorg

De regio verwijst ouders en kinderen die een vrijstelling krijgen vanwege richtingbezwaar door naar de jeugdgezondheidszorg, zodat de jeugdgezondheidszorg ook deze kinderen de reguliere contactmomenten kan aanbieden. Het gaat daarbij om de gemiddeld vijf reguliere contactmomenten met de jeugdgezondheidszorg die elk kind in de schoolgaande leeftijd worden aangeboden. Over de antwoorden op vragen daarover heeft afstemming

plaatsgevonden met VWS en het Nationaal Centrum Jeugdgezondheidszorg. Belangrijkste boodschap bij de beantwoording van die vragen is dat de ouders het reguliere aanbod aan jeugdgezondheidszorg krijgen en dat er geen doorverwijzing plaatsvindt naar jeugdzorg of andere instanties, alleen vanwege een beroep op richtingbezwaar.

Datum
15 september 2022